

РЕШЕНИЕ

№ 217

гр. Пловдив, 25.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XIX СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Галя Г. Костадинова

при участието на секретаря Боряна Ал. Костанева
като разгледа докладваното от Галя Г. Костадинова Търговско дело № 20225300900537 по описа за 2022 година

Предявени са искове по чл.240 ал.1 и ал.2 от ЗЗД във вр. с чл.286 от ТЗ и по чл.92 от ЗЗД.

Ищецът Кооперация „ВСККЧЗС МАРИЦА ИНВЕСТ“ ЕИК 115013944 със седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул. „Брезовска“ № 8, ет.1, чрез адвокат Н. Р., иска осъждане на ответниците Е. Т. Х. ЕГН *****, К. Х. Х. ЕГН ***** и И. Т. К. ЕГН *****, всички от ****, да платят солидарно по Договор за заем № 4355 от 10.04.2017 г. и Анекс от 06.04.2020 г., сключени с Е. Т. Х. като заемополучател и К. Х. Х. като солидарен длъжник, и по Договор за поръчителство от 10.04.2017 г., сключен с И. Т. К., сумите от: 26 323.61 лв. остатък от главница по договора за заем, ведно със законна лихва върху сумата от сезиране на съда на 19.09.2022 г. до плащането ѝ; 3 298.24 лв. неплатена договорна лихва за периода 20.01.2021 г. – 20.03.2022 г.; 4 961.98 лв. неустойка за забавено плащане на главницата за периода 20.03.2021 г. – 18.09.2022 г.; 904.74 лв. неустойка за забава на вноските за договорна лихва за периода 20.01.2021 г. – 18.09.2022 г., както и направените по делото разноси.

Твърди, че като кредитна кооперация предоставя на членовете си кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на суми. Ответницата Е. Х. е член на кооперацията. С молба вх. № 136 от 13.03.2017г. иска отпускане на заем от 17 000 евро за срок от 60 месеца. На 10.04.2017г. страните сключват договор за заем № 4355, по който солидарен длъжник е съпруга К. Х., с предмет предоставяне в заем на 17 000 евро за животновъдство. На същата дата е сключен договор за поръчителство, с

който И. К. се задължава да отговаря солидарно за задълженията по договора на заем на Е. Х..

С молба от 10.04.2017 г. заемополучателят е поискал усвояване и погасяване на заема в лева, поради което към договора са изготвени два погасителни плана за връщане на заема на месечни вноски – в евро и в лева.

Уговорено е плащане на такса управление в размер на 2 % върху главницата от 664.98 лв., такса за разглеждане на молбата за заем от 15 лв., встъпителна вноска 10 лв., членски внос за 2017 г. от 9 лв. и довносяне на дялов капитал от 2 250 лв., общо задължение 2 948.98 лв., които да се прихванат от сумата на заема, поради което на 10.04.2017 г. по банкова сметка на Х. е преведена сумата 30 300.13 лв.

Уговорките са за връщане на заема с падеж 20.03.2022г. при пет погасителни вноски за главница, четири от които по 6 650лв. и последвата от 6 649.11лв., и 60 месечни вноски за лихва, с падеж 20 – то число на месеца. Договорната лихва е в размер на 13 % на година. При забавено плащане на главницата и на вноските за лихва се дължи неустойка в размер на 25 % годишно върху просрочената и неплатена сума.

За срока на договора Х. прави 28 вноски в общ размер на 21 476.90 лв. за погасяване на главница, лихва и неустойки по договора. Сумата не е достатъчна и с нея не са платени всички задължения. Поради неплащане на падеж на дължими суми страните сключват Анекс на 06.04.2020 г. с изменен погасителен план, според който остатъкът от главница от 26 323.61 лв. се дължи на 20.03.2021 г. в размер на 6650 лв. и на 20.03.2022 г. в размер на 19 673.61 лв.

Ищецът твърди, че на падеж не са погасени вноските за главница в общ размер на 26 323.61 лв.

За срока на договора дължимата договорна лихва е общо от 12 725.32 лв. От 20.04.2017 г. до 20.03.2020 г. са платени 9 887.27 лв. Поради допуснати забави с анекса е изменен погасителния план за лихвата. По него платената лихва е общо от 2 522.03 лв. Останали са неплатени лихви с падежни вноски от 20.01.2021 г. до 20.03.2022 г. в размер на 3 298.24 лв.

За периода на забава на главницата от 20.03.2021 г. до 18.09.2022 г. се претендира договорна неустойка в размер на 4 961.98 лв.

За периода на забава на договорната лихва от 20.01.2021 г. до 18.09.2022 г. се претендира неустойка от 904.74 лв.

Ангажира доказателства, претендира разноси, представя справка по чл. 80 от ГПК.

От ответниците становище взима само И. Т. К. след срока за размяна на книжа, в първо открито съдебно заседание, поради което съдът допуска и разглежда само възраженията му, необвързани с процесуален срок за

навеждането им. Признава сключване на договора за заем от Е. Х. и договора за поръчителство с него. Въвежда възражение за нищожност на клаузата на чл.8 ал.1 и ал.2 от договора като противоречаща на закона, евентуално накърняваща добрите нрави. Твърди нищожност на чл.18 ал.1 и ал.2 от договора за заем поради противоречие със закона, евентуално като накърняващи добрите нрави. Не признава настъпване на падежи по договора, анекса и погасителния план. Не признава действие на анекса спрямо него, защото е сключен само със заемополучателя, като не се прилага чл.147 ал.2 от ЗЗД. Признава направени частични плащания, но не признава погасените суми от ищеца поради нарушен ред. Твърди, че кредиторът е сезирал съда с иска против поръчителя след изтичане на преклузивния 6 – месечен срок от падежа, поради което отговорността му не може да се ангажира.

Ангажира доказателства, претендира разноски, представя справка по чл.80 от ГПК.

Съдът, след преценка на ангажираните по делото доказателства и като взе предвид въведените доводи и възражения на страните, приема за установено следното:

Ищцовата кооперация е търговец по смисъла на чл.1 ал.2 т.2 от ТЗ, финансова институция по смисъла на пар.12 от ПЗР на ЗКИ, съгласно чл.1 ал.1 от ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 343 на МС от 30.12.2008 г. за реда за продължаване на дейността на взаимоспомагателните кредитни кооперации на частни земеделски стопани.

Създадена е през 1996г. по Схемата за земеделски капиталов фонд, чрез получаването на капиталова субсидия за усвояване на предоставени безмъзмездно финансови средства, получени съгласно Меморандум за разбирателство, сключен на 31 март 1998г. между правителството на Република България и Европейската комисия, предназначени за укрепване на основния капитал на кредитната кооперация, както и с получен неоттеглям аванс – кредитен ресурс, даден съгласно Меморандума за разбирателство и предназначен за отпускане на краткосрочни и средносрочни заеми на частни стопани – членове на кредитната кооперация, съгласно Устава ѝ, обявен в ТР. Пак там е посочено, че осъществява дейност по предоставяне на кредити на членовете си със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Членува в Национален кооперативен съюз на взаимоспомагателните кредитни кооперации на частни земеделски стопани „Евростарт“, който упражнява контролни и одитни функции по отношение на дейността ѝ.

На 13.03.2017 г. ответницата Е. Т. Х. е подала до ищеца молба вх. № 135 за приемането ѝ за член на кооперацията и се е съгласила с устава. На същата дата е депозирала Молба за кредит № 136 за заем от 17 000 евро, с предназначение – животновъдство, за период от 60 месеца. В молбата е

посочен съпруга – вторият ответник К. Х., и за поръчител – ответникът И. К., положил подпис.

На 10.04.2017 г. между страните е сключен Договор за заем № 4355 така, както е поискано: ищецът е заемотател, Е. Х. е кредитополучател, К. Х. е солидарен длъжник, И. К. е поръчител. Договорът е подписан от тримата ответници. С него ищецът се задължава да предостави в заем 17 000 евро с падеж за връщане 20.03.2022 г., с предназначение за животновъдство, срещу задължението сумата да се върне, ведно с възнаградителна лихва от 13 % на годишна база, начислявана на 20 – то число всеки месец върху остатъка от дължимата главница. По договора се дължат еднократно такса за управление от 2 % върху размера на главницата или 664.98 лв., такса за проучване от 15 лв., встъпителна вноска от 10 лв. и членски внос за 2017 г. от 9 лв. При сключване на договора заемотполучателят задължително прави и вноска за дялов капитал 2 250 лв., за която е дал предварително съгласие да бъде прихваната срещу задължения по заема. Уговорено е връщане на заема на месечни вноски за главница и лихва по подписан погасителен план.

С чл.18 е предвидено начисляване на неустойка за забава от 25 % при забавено плащане на вноските за главница, върху дължимата сума на неплатена/просрочена вноска за главница до изплащането ѝ, както и неустойка за забава от 25 % при забавено плащане на вноската за лихва върху дължимата сума на неплатената/просрочена вноска за лихва до изплащането ѝ.

За обезпечаване на заема е уговорено издаване на запис на заповед за сумата от 23 506 евро от заемотполучателя, който да се авалира от поръчителя и солидарния длъжник, по което страните не спорят.

Съгласно чл.11 ал.2 на договора, на посочено основание чл.147 ал.2 ЗЗД поръчителството запазва своето действие и в случай, че между основните страни по договора за заем се сключи допълнително споразумение – анекс за разсрочване или продължаване на срока за плащанията, включително и ако те продължат след крайната дата на падежа на договора, за което поръчителите дават предварително своето съгласие да отговарят солидарно и след датата на падежа, съгласно новите договорености между страните по заема.

Договорът е подписан от тримата ответници, всеки в посоченото му качество, следователно и от поръчителя К..

На 01.04.2017 г. между ищеца и ответника И. К. е подписан Договор за поръчителство № 4344, с който се е съгласил да отговаря солидарно за задълженията на Е. Х. по договора за кредит № 4355. Според чл.2 ал.2, ал.3 и ал.4, при неплащане на кредита от длъжника, кооперацията изпраща на поръчителя писмена покана за плащане вместо длъжника, с писмо с обратна разписка, като посочва вид и размер на дължимата вноска и дава срок от 7 дена от получаване за плащане, в противен случай обявява целия кредит за предсрочно изискуем.

С чл.8 поръчителят е дал съгласие за приемане на всяко продължаване на сроковете по кредитния договор и другите му изменения, които могат да се договорят между длъжника и кредитора, както и за продължаване на отговорността му и за период след падежа на кредита до предявяване на иск в съда. С ал.2 е възпроизведено съдържание на чл.11 ал.2 на договора за кредит.

Първоначално подписаният погасителен план от Е. Х. е за вноски в евро. По нейно писмено искане от 10.04.2017 г. е разрешено връщане в лева и е изготвен и подписан погасителен план при курс 1.95583 лв. за 1 веро, според който ежесмесечно, от 20.04.2017 г. до 20.03.2022 г., се начислява на 20 – то число лихва, а главницата се връща на пет вноски, от по 6 650 лв. първите четири и 6 649.11 лв. последната пета, всяка календарна година на 20 – ти март. За предоставените 33 249.11 лв. главница се дължат общо 12 725.32 лв. лихви за петте години.

Ищецът представя преводно нареждане от 10.04.2017 г. за превод на 30 300.13 лв. по банкова сметка на кредитополучателя.

На 06.04.2020 г. Е. Х. е подала молба, в която посочва, че поради ограничени продажби и забавено плащане на продукцията, не разполага с достатъчно пари за плащане на задълженията, поради което иска промяна на погасителния план за остатъка от главницата от 26 323.61лв. да се разпредели на 2 вноски: 6 650 лв. на 20.03.2021 г. и 19 673.61 лв. на 20.03.2022 г. Молбата е уважена – между ищеца и кредитополучателят Е. Х. е подписан на 06.04.2020 г. Анекс към договор за кредит № 4355, с който падежът за връщане на кредита се запазва на 20.03.2022 г. като главницата от 26 323.61 лв. се връща на две вноски така, както е поискано: 6 650 лв. на 20.03.2021 г. и 19 673.61 лв. на 20.03.2022 г. Подписан е нов погасителен план за така променения падеж и размер на вноските за главница като обективно просрочената вноска от 6 650 лв. от 20.03.2020 г. е върната като редовна и с нов падеж 20.03.2022 г., т.е. прибавена е към последната вноска. Видно от погасителния план е, че в резултат на това се променя размера на дължимата месечна вноска за лихва, която се начислява върху по – голям остатък от главницата.

По делото е изслушано основно и допълнително заключение по ССЧЕ на в.л. И. С., дадено обективно, компетентно и безпристрастно, неоспорено от страните, на което съдът дава вяра. От него се потвърждава, че на 10.04.2017г ., с банков превод, ищецът е предоставил по банкова сметка на кредитополучателя сумата от 30 300.13лв. Тя се получава след приспадане от размера на разрешения кредит в лева 33 249.11 лв. на 2 250 лв. за дялова вноска, 9 лв. членски внос за 2017г ., 10 лв. встъпителна вноска и 679.98 лв. такса по заема, включително 15 лв. такса за разглеждане на документи, общо 2 948.98 лв.

За периода от 20.04.2017 г. до 31.12.2020 г. включително по кредита са платени суми в общ размер на 21 476.90 лв., наредени по банков път от поръчителя И. К., с изключение на последната вноска от 31.12.2022 г.,

направена от Е. Х..

От постъпилите суми общо от 21 476.90 лв. ищецът в счетоводството си е погасил 6 925.50 лв. главница, 12 648.13 лв. договорна лихва, 378.74 лв. наказателна лихва върху просрочена договорна лихва и 1524.53 лв. наказателна лихва върху просрочена главница. При това погасяване, неплатеният остатък от дълга към падежа 20.03.2022 г. и към заключението е главница от 26 323.61 лв. и падежирана, но неплатена договорна лихва в размер на 3 298.24 лв. за периода 20.01.2021 г. – 20.03.2022 г.

Върху просрочената главница размерът на договорената неустойка е 4 961.98 лв. за периода от 20.01.2021 г. до 19.09.2022 г.; размерът на договорената неустойка върху просрочената лихва е 904.74 лв. за периода от 20.01.2021 г. до 19.09.2022 г.

В съдебно заседание по изслушване на заключението в.л. С. обяснява, че при погасяване на дълга има извършени вноски преди падеж и в резултат на това платено в повече от дължимото по вноската, но кооперацията в счетоводството си не е взела предвид надплатените суми и с тях не е извършвала погасяване на главницата или други падежирани задължения, а е погасявала дълга на падежна дата и то само с дължимата вноска. Поради това с допълнителното заключение са направени изчисления за остатъка на дълга при отчитане на всички платени суми към датата на плащане и погасяване с тях на задълженията, включително предсрочно намаляване на главницата, в два варианта – без да се начисляват неустойки по чл.18 от договора и като се начисляват неустойки по чл.18 от договора.

При така установените факти от правна страна исковете са частично доказани както по основание, така и по размер.

Между страните, в писмена форма, е сключен договор за заем по смисъла на чл. 240 от ЗЗД, с двама солидарни длъжници по чл.101 от ЗЗД, и договор за поръчителство по чл. 138 от ЗЗД. Другото дадено обезпечение, за което не се повдига спор, е издаден запис за заповед от кредитополучателя, авалиран от солидарния длъжник и поръчителя.

Заемната сума е предоставена реално, респективно получена, на 10.04.2017 г., като остатък - след прихващане на договорени плащания, поради което подлежи на връщане.

Падежът за погасяване на заема е 20.03.2022 г., а уговорените месечни вноски са при срок в полза на длъжника – кредиторът не може да иска повече от вноската на падеж, а целия остатък – до 20.03.2022 г., докато длъжникът може да плати в повече преди падежа и това води до намаляване на дълга.

Към датата на сезиране на съда 19.09.2022 г. падежът е настъпил, но задълженията не са платени доброволно. Има спор какъв по вид и размер е остатъкът и с каква структура.

След като падежът е на 20.03.2022 г., а кредиторът сезира съда на 19.09.2022 г. с иск както срещу длъжниците, така и срещу поръчителя, шестмесечният срок по чл.147 ал.1 от ЗЗД е спазен, поради което исковата претенция срещу поръчителя е допустима като непогасена от изтекъл преклузивен срок.

Остатъкът от дълга е обусловен от факта с направените плащания общо от 21 476.90 лв. какво е погасено, което зависи на първо място от действителността на клаузите за неустойка по повод възраженията на поръчителя и на второ място – от обема на отговорност на поръчителя поради факта, че не е подписал анекса, с оглед възраженията му за нищожност на чл.8 от неговия договор.

Съдът приема, че възражението на поръчителя за нищожност на чл.18 от договора е частично основателно – по отношение на ал.2 за уговорената неустойка при забавено плащане на възнаградителната лихва. Чл.18 ал.2 от договора е нищожна поради противоречие със закона – чл.7 и чл.16 от ПМС № 343 от 30.12.2008г. Съображенията са следните: Ищецът е търговец, небанкова финансова кредитна институция, чиято основна дейност по предоставяне на заеми на член – кооператорите, работещи в областта на селското стопанство, е уредена от ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 343 на МС от 30.12.2008 г. за реда за продължаване на дейността на взаимоспомагателните кредитни кооперации на частни земеделски стопани.

Според този нормативен акт - чл.7 ал.1 от Глава втора – Правила за предоставяне на кредити, Кредитната кооперация предоставя кредити на своите членове по реда на тази глава. Кредитите се предоставят след сключване на писмен договор за заем по реда на Закона за задълженията и договорите. Съдържанието и общите условия на договора за заем се съгласуват с Управителния съвет на кооперативния съюз.

Съгласно чл.8 от Постановление № 343 на МС от 30.12.2008г., общото събрание на кредитната кооперация приема и представя на Управителния съвет на кооперативния съюз индивидуални правила за дейността по предоставяне на кредити, съобразени със спецификата на района, членската си маса и други особености. Правилата задължително съдържат – т.9 лихви, такси и комисионни, като тези правила, според чл.8 ал. 2, *не трябва да съдържат разпоредби, които противоречат на изискванията за предоставяне на кредити по тази глава*, както и на приетите от Общото събрание на кооперативния съюз общи условия за предоставяне на кредити.

Според Раздел III на Глава втора – Лихвена политика, в чл.14 и в чл.16 на постановлението са уредени само два вида лихва – договорна /възнаградителна/ лихва и наказателна /компенсаторна/ лихва при забавено плащане на главницата, както и начина на определяне и изчисляване на размера на всяка една лихва. Така договорната лихва по кредитите се изчислява като сбор от базисния лихвен процент, определен от Управителния съвет на кооперативния съюз, и договорената надбавка за риск, опредЕ. от УС

на кредитната кооперация, която не може да бъде по-ниска от 5 пункта. Тя е проста и постановлението в чл.15 съдържа правила за изчисляването ѝ. Според чл.16, *при неплащане на главницата* съгласно договорения погасителен план, *кредитната кооперация начислява наказателна лихва върху просрочената част*. Наказателната лихва се начислява, като към договорения лихвен процент се прибавя надбавка, определена от УС на кредитната кооперация, която не може да бъде по-ниска от 4 пункта. Лихвите в полза на кредитната кооперация се начисляват месечно.

Доколкото само ПМС № 343 от 30.12.2008г. предвижда и урежда договорите за кредит, които сключват ВСККЧЗС, и правилата му се явяват специални спрямо нормите на ТЗ и на ЗЗД, то специалните правила изключват общите като имат приоритет. След като ПМС № 343 от 30.12.2008 г. изрично в чл.7 указва, че договорите за кредит се сключват по правилата на това постановление и чл.8 ал. 1 и ал. 2 урежда съдържанието на договора за кредит и указва, че то не може да противоречи на правилата на Глава втора на ПМС № 343 от 30.12.2008 г., се налага извода, че правилата са императивни и задължителни за ВСККЧЗС: те представляват гарантирана законодателна заштита за член – кооператорите при ползване на заемни средства, предоставени безвъзмездно от ЕС, които не са набрани публично, поради което за тях кооперацията – заемодател не дължи дивидент на акционери, нито дължи връщането им на правителството или на ЕС. Целта на предоставените средства е да подпомогнат финансирането на земеделските производители. Постановлението е предвидило само два вида лихви – договорна и наказателна при забавено плащане на главницата, поради което с договорите ВСККЧЗС не могат да въвеждат лихви, каквито ПМС № 343 от 30.12.2008 г. не урежда, респективно други условия на кредитиране и на компонентите за разход на отпуснатите кредити.

По делото няма данни Националният кооперативен съюз на ВСККЧЗС Евростарт, в който ищецът членува според устава му, какви правила за договори за кредит е одобрил, нито какви правила са одобрени от ОС на член – кооператорите на ищцовата кооперация. Уставът на ищеца урежда правила на кредитната политика на кооперацията, според които /чл.14/ кредитите се предоставят при спазване правилата на ПМС № 343/2008 и не трябва да им противоречат, но същевременно чл.21 урежда неустойка от 35 % както при забавено плащане на вноски по главницата, така и на вноски по възнаградителната лихва. Това обаче не означава, че сключеният договор в чл.18 ал.2 е действителен. Доколкото с ПМС 343/2008 е очертана рамката на кредитната политика и тя е ясна, като дава изчерпателно правила както за вида лихви, така и за начина им изчисляване, и изрично посочва, че правилата за кредитиране не могат да им противоречат, се налага извода за задължителност и оттук императивност на правилата. Противоречието с тях обосновава клаузи на договора, които противоречат на закона, и като нищожни не следва да не се прилагат. Т.е. ответниците не дължат наказателна лихва /неустойка/ при забавено плащане на договорната лихва поради

нищожност на чл.18 ал.2 от договора.

По делото липсва информация какъв е базисния лихвен процент, определен от Управителния съвет на кооперативния съюз, и договорената надбавка за риск, определ. от УС на ищцовата кредитната кооперация, но доколкото за уговорената възнаградителна лихва от 13 % липса спор, съдът приема, че тя съответства на кредитните правила по чл.14 от устава на ищеца и на ПМС № 393/2008.

Уговорената наказателна лихва по чл.18 ал.1 от договора за забава при плащане на главницата съдът приема, че е действителна, като няма данни към датата на сключване на договора да противоречи на императивна норма на закона, евентуално на морала, каквито са възраженията. В ПМС № 343/2008 тази лихва е предвидена изрично. Тя се изчислява като към договорната лихва се прибави надбавка, определ. от УС на ищцовата кооперация, която не може да бъде по – ниска от 4 пункта. По устав е 35 %. По договор наказателната лихва е 25 % при договорна лихва от 13 %, т.е. надбавката е 12 пункта или наказателната лихва е двойно на договорната.

Съгласно Решение № 378 от 18.05.2006 г. на ВКС по гр. д. № 315-2005 г., II г. о., докладчик съдията Борислав Белазелков, няма пречка страните да уговорят възнаградителна лихва (чл. 240, ал. 2 ЗЗД) или неустойка за забавено изпълнение на парични задължения (чл. 92 ЗЗД) над размера на законната лихва и тяхната свобода на договаряне не е ограничена от разпоредбата на чл. 10, ал. 2 ЗЗД. По действащото българско право максималният размер на договорната лихва (възнаградителна или компенсаторна) е ограничен единствено от чл. 9 ЗЗД, съгласно който страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на добрите нрави. Противно на добрите нрави е да се уговаря компенсаторна лихва (за забава), надвишаваща трикратния размер на законната лихва, и възнаградителна лихва по обезпечен заем, надвишаваща двукратния размер на законната лихва. В случая така посочените ограничения са спазени, защото при законна лихва 10 %, уговорената възнаградителна лихва е 13 %, а наказателна е 25 % и тя е под трикратния размер на законна лихва, който е 30 %.

Основателно е възражението на поръчителя, че не е подписал анекса и оттук погасителния план към него, поради което не го обвързва. Но с тях просрочените вноски за главница са върнати в редовност на дълга и върху тях е начислявана само възнаградителна лихва от 13 %, а не неустойка за забава от 25 %, което ясно се вижда от втори вариант на допълнителното заключение по ССЧЕ, в който анексът не се прилага и по който дължимите неустойки върху просрочена главница са 10 860.95 лв., докато в трети вариант, при съобразяване и на анекса, начислените неустойки върху просрочената главница са 4 327.91 лв. Поради това следва да се приеме по правилото на чл.139 от ЗЗД, че поръчителят не може да се задължи и да отговаря за повече и при по – тежки условия от главния длъжник,

респективно оттук че поръчителят следва да отговаря до границата на главното задължение, а не свръх него. С анекса са въведени по – благоприятни условия, които намаляват главното задължение и за това поръчителят следва да носи отговорност до главното задължение, т.е. така, както отговарят солидарните длъжници.

Съдът възприема трети вариант на допълнителното заключение по ССчЕ за това какви суми са погасени с направените плащания и какъв е остатъкът, според който платените 21 476.90 лв. са погасили 12 347.45 лв. главница, 6 520.27 лв. договорна лихва и 1 207.32 лв. неустойка върху просрочена главница. Остават просрочени задължения от 20 901.65 лв. главница, 6 830.88 лв. договорна лихва за периода 20.03.2019 г. – 20.03.2022 г. и неустойка върху просрочена главница от 4 327.91 лв. от 20.02.2021 г. Вариантът възприема 1 401.87 лв. платена неустойка върху просрочена възнаградителна лихва на основание чл.18 ал.2 от договора, но тази клауза се констатира, че е нищожна, поради което сумата от 1 401.87 лв. следва да намали размера на просрочената дължима договорна лихва като от 6 830.88 лв. се приспаднат 1 401.87 лв., в резултат на което дължимата сума за възнаградителна лихва е 5 429.01 лв. Съдът намалява размера на просрочената договорна лихва, а не на неустойката по чл.18 ал.1, защото неплащане на договорната лихва е с първи падеж от 20.04.2019 г., а неустойката е начислена от 20.02.2021 г., т.е. с платената сума следва да се погаси по – старото задължение. Пак по същите съображения, от размера на дължимата договорна лихва, на основание чл.4 ал.3 от договора, следва да се прихване внесена вноска за дялов капитал /5 429.01 лв. – 2250 лв./, в резултат на което възнаградител лихва остава в размер на 3 179.01 лв.

Тъй като ищецът претендира главница 26 323.61 лв., доказва се неплатен остатък на главницата от 20 901.65 лв., то искът ще се уважи за доказвания размер 20 901.65 лв. Ищецът претендира договорна лихва от 3 298.24 лв., доказва се неплатен остатък от 3 179.01 лв., поради което искът следва да се уважи до сумата от 3 179.01 лв. Търсят се 4 961.98 лв. неустойка върху просрочена главница, доказват се 4 327.91 лв., поради което искът ще се уважи до доказаната сума. Претенцията за неустойка върху забавена договорна лихва от 904.74 лв. ще се отхвърли изцяло.

Възражението на поръчителя за погасени по давност вземания е направено след преклузивния срок, в първо заседание. Дори да се възприеме като допустимо, то е неоснователно, тъй като претендираните вземания са с посочени падежи в исковата молба след 19.09.2019 г. Така на главницата падежът е 20.03.2022 г., съдът е сезиран на 19.09.2022 г. и към тази дата не е изтекла петгодишна погасителна давност. За вземанията за лихва и неустойка тригодишната давност към 19.09.2022 г. също не е изтекла, тъй като тя би изтекла към тази дата за вземания с падеж преди 19.09.2019 г., а такива не са заявени с исковата молба и не се доказва, че има неплатени и дължими.

Доводът за неизискуемост на вземанията спрямо поръчителя, черпен от

клаузата, изискваща писмена покана до него, каквато липсвала, е неоснователен, тъй като тази клауза урежда предпоставки за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, което нито се твърди в исковата молба като основание за изискуемост на вземанията, нито се доказва – претенцията е обоснована с доказаното твърдение, че кредитът е с настъпил падеж 20.03.2022 г.

Констатира се, че е пропуснато произнасяне по молбата на в.л. С. за размера на възнаграждението по допълнителното заключение, съгласно представената справка декларация, който е 550 лв., а са платени 400 лв., поради което искането за завишаване със 150 лв. е основателно и сумата е за сметка на ответника, който следва да я внесе в едноседмичен срок. Ще се включи като негов разход при определяне на разноските.

При този изход на делото са уважени 80 % от заявените претенции и са отхвърлени 20 %. Съобразно с това ще се разпределят разноските между страните: всички ответници дължат разделно на ищеца 4020,28 лв. /по 1340.10 лв. всеки един ответник/ като възражението на помагача за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение, съотнесено към НМРАВ, се оказва неоснователно; ищецът дължи на ответника И. К. за отхвърлената част от исковете 566 лв.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Е. Т. Х. ЕГН *****, К. Х. Х. ЕГН ***** и И. Т. К. ЕГН *****, всички от ****, да платят солидарно на Кооперация „ВСККЧЗС МАРИЦА ИНВЕСТ“ ЕИК 115013944 със седалище и адрес на управление гр. Пловдив, ул. „Брезовска“ № 8, ет.1, чрез адвокат Н. Р., по Договор за заем № 4355 от 10.04.2017г. и Анекс от 06.04.2020г., сключени с Е. Т. Х. като заемополучател и К. Х. Х. като солидарен длъжник, и по Договор за поръчителство от 10.04.2017г., сключен с И. Т. К., сумите от: 20 901,65 лв. остатък от главница по договора за заем, ведно със законна лихва върху сумата от сезиране на съда на 19.09.2022г. до плащането ѝ; 3 179.01лв. неплатена договорна лихва за периода 20.01.2021г. – 20.03.2022г.; 4 327,91 лв. неустойка за забавено плащане на главницата за периода 20.03.2021г. – 18.09.2022г.; както и направените по делото разноски от 4 020, 28 лв. разделно между тримата, **като ОТХВЪРЛЯ** исковете за разликата над уважения размер на главницата от 20 901,65лв. до предявения от 26 323,61лв.; за разликата над уважения размер на договорната лихва от 3 179.01лв. до предявения от 3 298.24лв.; за разликата над уважения размер на неустойка за забавено плащане на главницата от 4 327.91 лв. до предявения от 4 961.98лв. и за 904.74лв. неустойка за забава на вноските за договорна лихва за периода

20.01.2021г. – 18.09.2022г.

ОСЪЖДА Кооперация „ВСККЧЗС МАРИЦА ИНВЕСТ“ ЕИК 115013944 със седалище и адрес на управление гр. Пловдив, ул. „Брезовска“ № 8, ет.1, чрез адвокат Н. Р., да плати на И. Т. К. ЕГН *****, от ****, със съдебен адрес ****, чрез Адвокатско дружество "Д., П. и Б.", чрез адв. Н. И. Ш., разноски от 566лв.

Решението в тази част може да бъде обжалвано пред Апелативен съд гр. Пловдив с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ОПРЕДЕЛЯ окончателно възнаграждение на в.л. И. С. за допълнителната ССчЕ от 550лв. и **ГО ЗАВИШАВА** със 150лв., вносими от ответника И. К..

ЗАДЪЛЖАВА ответника И. Т. К. ЕГН *****, от ****, със съдебен адрес ****, чрез Адвокатско дружество "Д., П. и Б.", чрез адв. Н. И. Ш., в едноседмичен срок от връчване на решението да представи по делото документ за платен депози от 150лв. за окончателно възнаграждение на в.л. И. С. по допълнителната ССчЕ.

СЛЕД представяне на документна за платения депозит, на в.л. С. **ДА СЕ ИЗДАДЕ** РКО за сумата от 150лв.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____